

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–децембар 2014.

Јануар 2015.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У 2014. години, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је укупно 2.181 фалсификована новчаница готовог новца, што је за 49,2% мање него у претходној години, када је откривено 4.294 комада тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то смањење износи 58,2% (2.433.870,00 динара у периоду јануар – децембар 2014. у односу на 5.826.780,00 динара у истом периоду 2013.). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

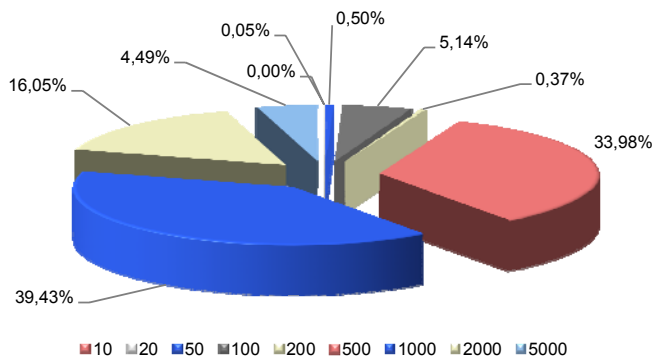
Табела 1. Преглед откривених фалсификованих новчаница готовог новца, јануар–децембар 2014.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	98	350	860	741	8	112	11	1	0	2.181
Учешће у %	4,49	16,05	39,43	33,98	0,37	5,14	0,50	0,05	0,00	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 1000, 500 и 2000 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 89,5% фалсификата новчаница готовог новца.

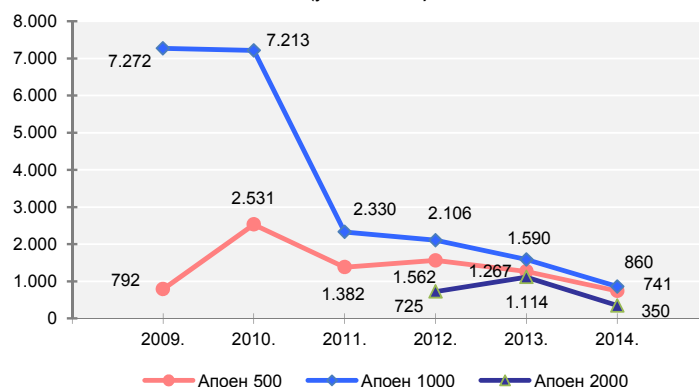
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца у периоду јануар–децембар 2014.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2. може се видети да је од 2009. до 2014. године број фалсификата апоена од 1000 динара у константном паду.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

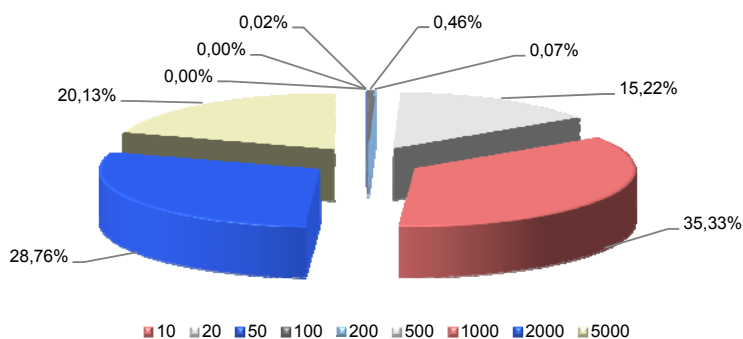
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 1000 динара, затим 2000, 5000 и 500 динара (Табела 2. и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,4% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед откривених фалсификованих новчаница готовог новца, јануар–децембар 2014.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	490	700	860	370,5	1,6	11,2	0,55	0,02	0	2.433,87
Учешће у %	20,13	28,76	35,33	15,22	0,07	0,46	0,02	0,00	0,00	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца у периоду јануар–децембар 2014.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако ставимо у однос откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 31. децембра 2014. износио 282,4 милиона комада новчаница, или 157,75 милијарди динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају утврђено 7,7 фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају евидентирано је 15.428,7 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 31. 12. 2014.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	2.944.249	14.721.245.000
2000	23.739.183	47.478.366.000
1000	76.482.694	76.482.694.000
500	20.940.335	10.470.167.500
200	18.651.400	3.730.280.000
100	23.730.871	2.373.087.100
50	24.053.613	1.202.680.650
20	37.322.222	746.444.440
10	54.492.005	544.920.050
Укупно:	282.356.572	157.749.884.740

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар – децембар 2014. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривено је 1.972 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је преко два пута више него у 2013. године, када је откривено 861 комад тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

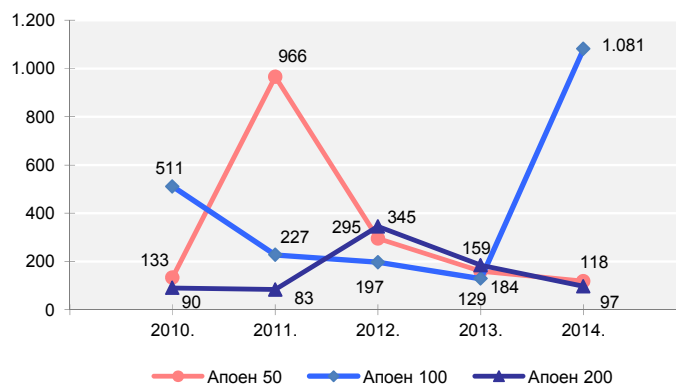
Табела 4. Преглед откривених фалсификованих новчаница ефективног страног новца, јануар–децембар 2014.
(у комадима)

Валута	EUR							Укупно	USD			Укупно	Остало	Укупно
Апоен	500	200	100	50	20	10	5	EUR	100	50	20	USD		
Комада	23	97	1.081	118	110	5	5	1.439	504	2	1	507	26	1.972
Учешће у %	1,2	4,9	54,8	6,0	5,6	0,3	0,3	73,0	25,6	0,1	0,1	25,7	1,3	100

Извор: Народна банка Србије.

У истом периоду откривено је укупно 1.439 комада фалсификованих новчаница евра, што је 2,6 пута више него претходне године, када је евидентирано 558 комада тих новчаница. Од тога 1.081 комад су фалсификати у апоену од 100 евра, што је 8,4 пута више него претходне године, када је евидентирано 129 комада тог апоена. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 50, 100 и 200 евра, у последњих пет година приказан је на Графикону 4.

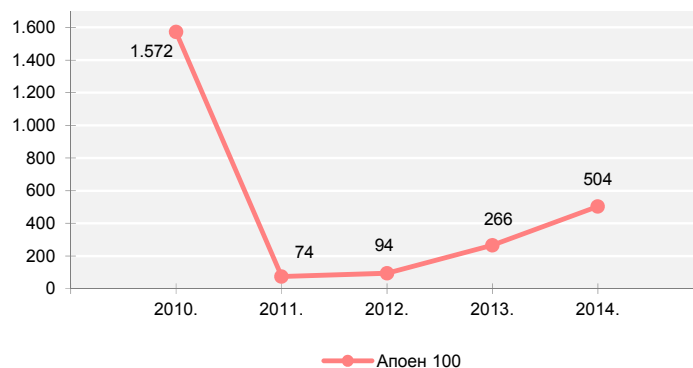
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени евра
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У току 2014. године откривено је 507 фалсификованих новчаница америчког долара, што је скоро два пута више него претходне године, када је евидентирано 273 комада тих новчаница. Од тога 504 комада су фалсификати у апоену од 100 долара. Графикон 5. приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих пет година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

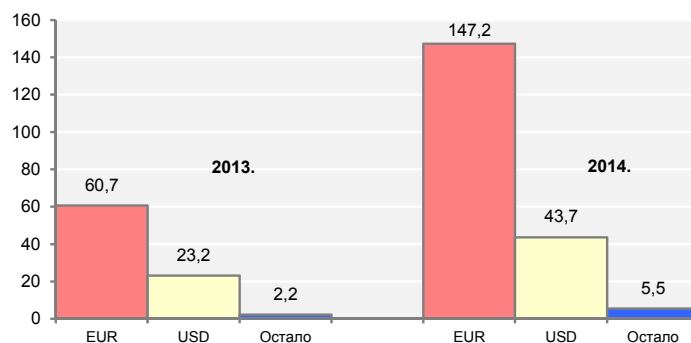
Групу валута „Остало“ у Табели 4. чине фалсификоване новчанице четири валуте: конвертибилне босанске марке (десет комада), британске фунте (осам комада), немачке марке (пет комада) и швајцарског франка (три комада).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама

ефективног страног новца у 2014., као и њихов однос с претходном годином, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима (Графикон 6).

**Графикон 6. Утврђени фалсификати новчаница
ефективног страног новца
у 2013. и 2014.**

(износ у хиљадама EUR)

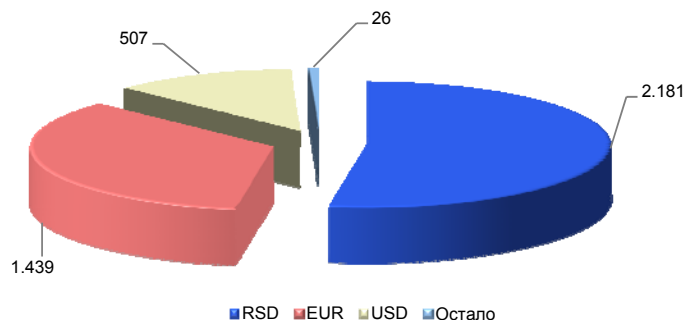
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2014. години, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

**Графикон 7. Валутна структура
фалсификованих новчаница откривених
у периоду јануар–децембар 2014.**

(у комадима)

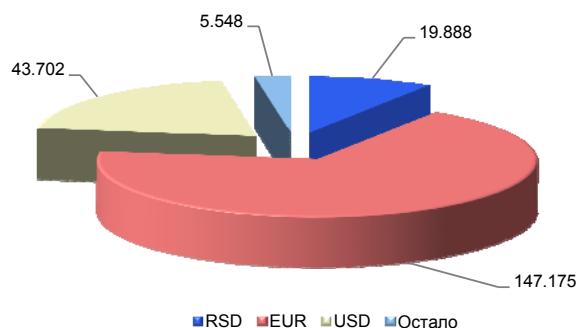

Извор: Народна банка Србије.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (52,5%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2014. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима (Графикон 8).

**Графикон 8. Валутна структура
фалсификованих новчаница откривених
у периоду јануар–децембар 2014.**
(износ у EUR)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (68,04%), затим америчког долара (20,2%) и домаће валуте (9,19%).